

Industrijski kolosijeci kao generatori potražnje

Slavko Štefičar, struč. spec. oec., glavni koordinator

Savez za Željeznicu

www.szz.hr

Savez za željeznicu – Pro-rail alliance

Neprofitna krovna udruga svih zainteresiranih za boljitak željezničkog prometa u Republici Hrvatskoj.

Savez za željeznicu

Naša vizija

- *Željeznica i javni prijevoz okosnica održivog razvoja Republike Hrvatske*

Savez za željeznicu

Naša misija

- Povećanje informiranost javnosti o održivom željezničkom, ostalom javnom prijevozu i pratećoj industrije u Republici Hrvatskoj, razvoj prateće industrije te osmišljavanje i provedba projekata za podizanje kvalitete mobilnosti građana i roba, zaštite okoliša, energetske učinkovitosti, ekoloških prednosti i sigurnosti javnog prijevoza*

Naši interesi

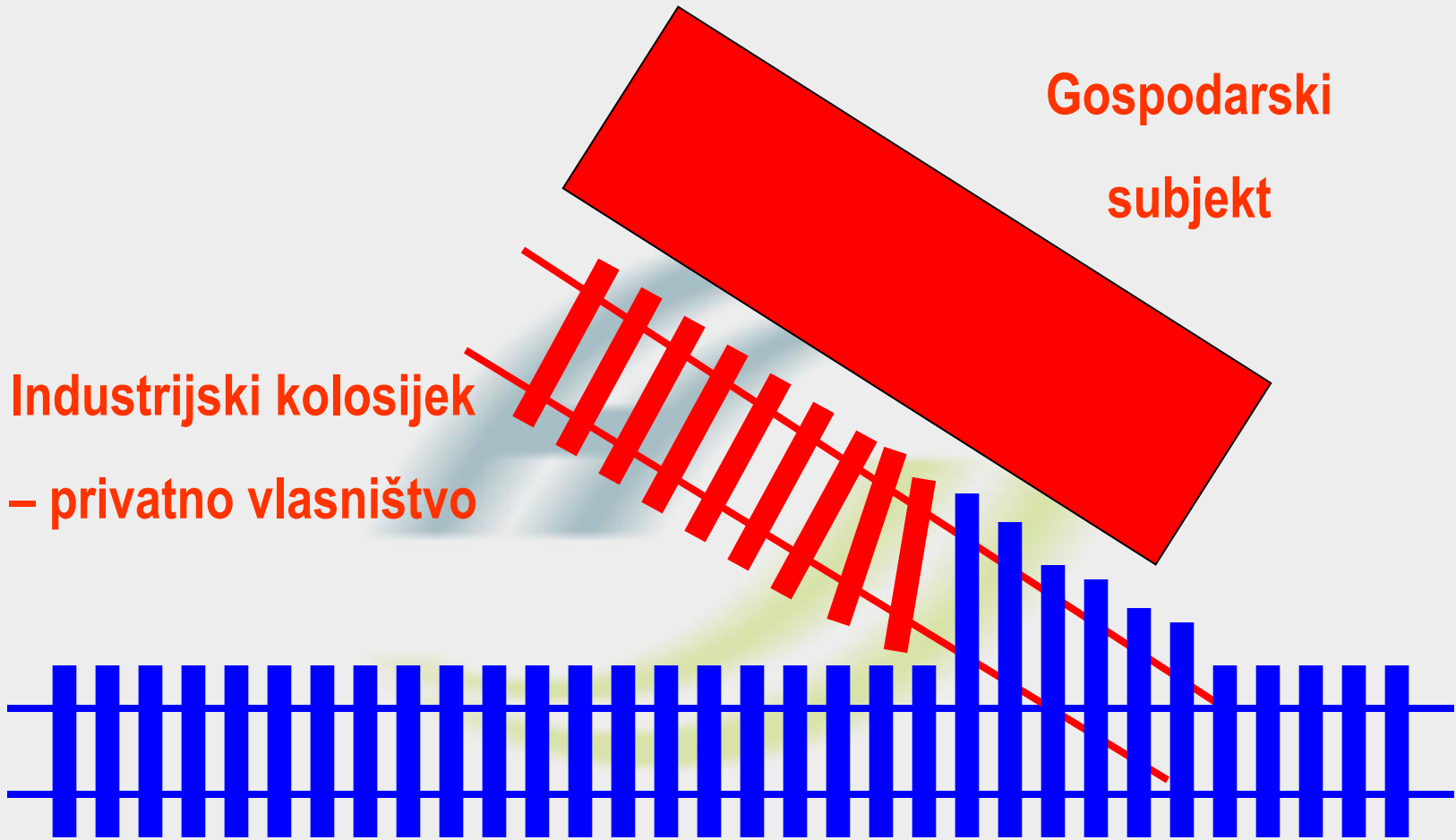
- *Projekti povezani s razvojem javnog prijevoza*
- *Projekti iz programa EU: HORIZON 2020, Danube region, Central Europe, Erasmus +*
- *Integrirani prijevoz putnika*
- *Intermodalni prijevoz tereta*
- *Revitalizacija industrijskih kolosijeka*
- *Sigurnost na željezničko-cestovnim prijelazima u razini*

Industrijski kolosijek

Gospodarski
subjekt

Industrijski kolosijek
– privatno vlasništvo

Glavna infrastruktura – državno vlasništvo

Kome treba industrijski kolosijek?

- Svim **velikim i malim gospodarstvenicima** koji obavljaju prijevoze na udaljenosti veće od cca 100 kilometara
- Svima koji prevoze **velike količine roba** (npr. luke)
- Svim **izvoznicima** (zbog orijentacije EU na održivi transport)
- Svim gospodarstvenicima koji dugoročno žele **kvalitetan prijevoz**

Važnost industrijskih kolosijeka

- Prijevoz “od vrata do vrata”
- Rješavanje problema posljednja milja
- Generatori prijevoza

Vrijednost industrijskog kolosijeka

- **1 kilometar** novog kolosijeka u Hrvatskoj košta cca **3 – 5 milijuna kuna**
- Novi ili osuvremenjeni stari kolosijek bez većih zahvata u održavanju **traje oko 20 do 25 godina!**
- Svakom gospodarstveniku industrijski kolosijek je **vrata za Europu – neprocjenjivo!**

Problematika industrijskih kolosijeka

- **U lošem stanju**
- **Visoki troškovi osuvremenjivanja** (obnove, popravaka)
- **Visoki troškovi gradnje**
- **Relativno loša željeznička usluga** zbog dugotrajnog zapostavljanja željeznice
- **Gospodarstvenici odustaju i odlučuju voziti cestom**

Problematika industrijskih kolosijeka

- 460 km industrijskih kolosijeka u privatnom vlasništvu

Evidentirani kolosijeci	314
Aktivni kolosijeci	168
Neaktivni kolosijeci	146
Udio aktivnih kolosijeka	53,50 %
Aktivni korisnici	186
Neaktivni korisnici	258
Ukupni broj korisnika	444
Udio aktivnih korisnika	41,89 %

Problematika industrijskih kolosijeka

- **Stručni radovi različitih autora**
- **2 brošure Saveza za željeznicu**
- **Istraživanje tržišta za potrebe gradnje industrijskih kolosijeka**
- **Nacionalni projekt „Izgradnja i revitalizacija industrijskih kolosijeka”**
- **Nema kvalitetne strategije** koja bi poduprla njihovu gradnju

Nedostatak strategije!

- Od **263 poduzetničkih zona** samo **118** nalazi se u **blizini željezničke infrastrukture (do 2km)**
- Od **15 slobodnih zona** 10 ih je blizu željeznice, a samo ih **3 ima industrijske kolosijeke** (lučke zone)
- Od 140 poduzeća njih 125 robu doprema kamionima
- Od 140 poduzeća njih 125 robu otprema kamionom

**Zbog sveg navedenog gradnju
industrijskih kolosijeka treba
konkretno pomagati!**

Kako?

Strategijom, potporama i olakšicama!

Modeli gradnje industrijskih kolosijeka

- Nacionalni program gradnje industrijskih kolosijeka
- Model „Industrijska pruga“
- Model podjele na dvorišnim vratima
- Model velikih infrastrukturnih objekata

Model 1 – Nacionalni program gradnje industrijskih kolosijeka

- Odnosi se na gradnju i osuvremenjivanje industrijskih kolosijeka
- **Fond za gradnju industrijskih kolosijeka**
- Fondom bi upravljali zajedno **Ministarstvo gospodarstva, i
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture**
- Za fond se **raspisuje natječaj** slično kao kod već uhodanih programa
- Na **natječaj** se javljaju **zainteresirani gospodarstvenici**

Model 1 – Nacionalni program gradnje industrijskih kolosijeka

- Iznosi **subvencija 40 – 60 %**
- **Različiti izvori financiranja** (EU fondovi, FZOEU, HAVOR, komercijalni krediti banaka, sredstva prijevoznika i korisnika prijevoza)
- **Ured za savjetovanje** funkcionira kao “**one-stop shop**”
- Ured pomaže pri pisanju projekata
- Ured raspolaže informacijama o ostalim olakšicama i informacijama vezanim uz industrijske kolosijeke

Model 2 – Matičnjaci i industrijski kolosijeci – “industrijske pruge”

- Uvodi se u zakon novi termin – “**industrijske pruge**”
- Svi **matičnjaci** postaju “**industrijske pruge**”
- Gospodarstvenici mogu predati svoje kolosijeke izvan svog dvorišta u državne ruke i oni također postaju “**industrijske pruge**”
- Država može sukladno zakonu o željeznici tu infrastrukturu predati u ruke lokalne samouprave
- **Gospodarstvenici** koji predaju bilo stare ili novosagrađene kolosijeke u ruke države kao “**industrijske pruge**” ostvaruju **pravo na naknadu**

Model 3 – Matičnjaci i industrijski kolosijeci – županijske prometnice

- Svi **matičnjaci i industrijski kolosijeci** postaju **županijske prometnice** (slično kao županijske ceste)
- Gospodarstvenici mogu predati svoje kolosijeke izvan svog dvorišta u ruke lokalne samouprave i one postaju županijske prometnice
- Gospodarstvenici koji predaju bilo stare ili novosagrađene kolosijeke u ruke lokalne samouprave ostvaruju pravo na naknadu

Model 4 – Model besplatne gradnje (osuvremenjivanja) većih (skupljih) infrastrukturnih objekata

- Ukoliko industrijski kolosijek posjeduje skupe infrastrukturne elemente poput većih usjeka, mostova, nadvožnjaka, propusta i sl. njih gradi ili osuvremenjuje država

Što donosi ulaganje u željezničku infrastrukturu?

1. povećanje konkurentne sposobnosti:.
2. priliku za plasman proizvoda i usluga svim proizvođačima za željezničku infrastrukturu
3. povećanje prijevoza robe željeznicom čime bi se učinila korist široj društvenoj zajednici
4. povećanje rada željezničkih operatora i Upravitelja infrastrukturom

Što treba poduzeti?

1. Predvidjeti inicijalna sredstva u državnom proračunu
2. Omogućiti kreditiranje putem HBOR-a
3. Osnovati “Ured za savjetovanje”
4. Utvrditi potražnju za izgradnjom novih i obnavljanje postojećih kolosijeka
5. Prezentirati odabrani model gospodarstvenicima

Zahvaljujemo na pažnji!

Ante Klečina, oec.,
project manager

ante.klecina@szz.hr

Slavko Štefičar, struč. spec. oec.
glavni koordinator

slavko@szz.hr